

ten vast te
ie.
r het met
vondmaals-
s, dat een
a de 200
ng tot het
nissie, nog
sprake was,
am, alleen
estie, haar
luwe wijze,
n vóór de
bijn te red-
belijdenis
Een histo-
zal er na
ders over
m interes-
den titel:
(Lieuwaar-
diaken ge-
tusschen
en princel-
nagedacht
gelaten nu
ms parten
nswaardig
eping der
ij op pag.
uitoefenen,
ord en der
s eenwigen
elies in en
of trachten
j der tijde-
betrekking
en andere
op de noo-
n der bur-
nd met het
op onder-
ermide op
recht niet
d op eigen
en ter hand
l der leden
n den sah-
allen;
van den
redigend
van Gods
de nooden
en ellenden
zoeken en
n schand-
nen, ook
ngres, niet
aandacht
peeld van
e nu van
en uitbe-
armen te
n verbeurd
leniging
lat wij er
kbeeld te
er tegen
ke denk-
gehouden,
over op-
leze goe-
n van de
m grond
tholicken
rijke ge-
ieke kerk
en naar
eformatie
de Gere-
rgerlijke
ormeerde
enschap-
radicalen
de Gere-
ken voor
tolkomen
alle deze
ire doel-
et wiens
n mede-
ziet, dat
de goe-
slechts in
in eigen-
end dan
minder
ent onse
al wilde
toch zou
eze daad
bijaal-
getenot
te laat
overheid
n twijfel
ale ont-
te verlie-

Just daarom was het o. i. zoo verstan- dig gerien van het Antirevolutionair Pro- gram, dat het thans reeds zulk een afre- king zocht te provoceren. Want, afgesien nu van alle kerkelijke geschillen, zou het toch voor menige streek van ons land zeer te betreuren zijn, zoo alle kerkelijk leven er eenvoudig inzonk en wegzonk, eenvoudig omdat er geen penning meer voor beschikbaar was.

Weg gaat Art. 168 toch, 't'ij met, 't'ij onder afrekening, en mocht men van Syn- odale zijde voortvaren met het advies der Antirevolutionaire partij in den wind te slaan, dan mag nu reeds voorspeld, dat de dagen komen zullen, waarin deze ver- gaande kortzichtigheid met verlies, van al wat men thans geniet, zal worden geboet.

Op alleszins vriendelijke wijze heeft de Hoop geantwoord op ons protest tegen elke insluiping van de Chillasische dwaling in onze Gereformeerde kerken, en daarbij een verzekering gevoegd, die ons volkomen ge- ruststelt.

De Hoop verklaarde toch, zich ook wat dit ingewikkeld onderwerp aangaat, on- voorwaardelijk aan de uitspraken der Apos- telen te onderwerpen.

Weldu, meer verlangen we niet. Immers, wie aandachtig de vier Evangelien, de Han- delingen der Apostelen, de brieven aan de kerken van Rome, Galatie en Efese, en daarbij de Openbaring van Johannes, op dit punt heeft geraadpleegd, kan geen oogen- blik aarzelen, om te bekennen, dat de schriften des Nieuwen Testaments ons dwingen en noodzaken, om elke uitlegging der profetie te verwerpen, die er toe lei- den zou, om thans nog in de verstrooide Joden uit Azië en Europa het Israël Gods te zien, dat door Abraham drager zou zijn der Heilsbelofte.

Paulus zegt uitdrukkelijk, dat deze Joden niets dan takken zijn, die van den stam- boom van Israël zijn afgehouden; dat al- toen op dezen ouden stamboom van Israël de volkeren als takken zijn ingeënt; en dat deze oorspronkelijke stamboom van Israël, met zijn ingeente takken, thans de Christelijke kerk is. Van het Israël Gods is dus de stam in de Christelijke kerk, en vindt ge onder de verstrooide Joden niets dan de afgehouden takken.

Zij derhalve, die uit deze takken zich tot Christus bekeeren, of in later dagen zich in nog veel grooter getale bekeeren zullen, keeren met deze hunne toebereiding tot het oude, ware Israël terug, gelijk Paulus zegt dat ze alsdan eerst weer in hun ouden olijfbom worden ingeënt. En uit beide apostolische verklaringen volgt derhalve, dat op de vraag: „Wat is het Israël Gods?" thans moet geantwoord: „In de kerk van Christus," en dat op de vraag: „Wat zijn thans de Joden dan?" dient gezeid: „Takken van Israëlietischen oorsprong, maar die van den stam van Israël zijn afgehouden, en eerst door inlijving in de kerk van Christus tot den stam van Abraham kunnen terugkeeren."

Dit is nu voorhands genoeg. Ons doel was alleen protest aan te tee- kenen tegen die Christelijke uitleggers, die zich in onze dagen al meer vermeten heb- ben, om de Profetie uit te leggen, vlak tegen de uitlegging van Jezus en zijn Apos- telen in.

En dit nu mag niet.

Als Jezus en zijne Apostelen ons op de duidelijkste en uitvoerigste wijze aantoonen en voorzeggen, hoe wij de Profetie hebben te verstaan en op te vatten, dan voegt het een belijder van den Heere Jezus Christus niet, desniettemin eene uitlegging van de Profetie staande te houden, die hier tegen indruischt.

Wij hebben we geen oogenblik de Hoop verdacht, van zich aan deze zonde schuldig te maken; want niets minder dan zonde zou dit nieterdadig zijn.

Maar wel merken we soms op, hoe in de Hoop en andere personen soms uit- drukkingen gebezigd worden, die aan de verkeerde beschouwing ontleend zijn, en alleen daartegen willen we waarschuwen.

De tegenwoordig verstrooide Joden zijn niet „Gods oude volk" naar den zin van Gen. 12, of men moet het nemen willen in den zin van Groen's zeggen omtrent Thor- becke: „Mijn oude vriend," d. i. mijn vriend niet meer.

Neen, Gods volk, uit Abraham-naar de belofte gesproken, leeft thans voort in de „kerk van Christus," met de ingeente takken der heidenen; en de verstrooide Joden zijn takken van dit oude volk, maar die afge- houden van den stam, eerst door inlijving in de kerk van Christus, weer op den oor- spronkelijken stam terecht komen.

Natuurlijk laten we de nationale betee- kenis van de Joden als natie hier buiten bespreking.

Dit is een heel ander vraagstuk. Ons gaat het alleen maar om het „volk van God."

En wat nu betreft ons betitelen van deze afwijkende meeningen met den naam van „Chillasische dwalingen," desaan gaande weten we zeer wel, dat noch de Hoop noch enig blad ten onzent, het Chillasme in al zijn krasheid voorstaat. Maar de Hoop weet ook wel, dat er drieërlei graad van Chillasme is, en dat ook in het Chillasme van den meest verdunde graad, de Chillasche tinctuur nog altoos inzigt.

Ook ter wille van de verstrooide Joden nu dient men hiertegen zeer op zijn hoede te zijn; want niets houdt zozeer de bekeering der Joden tot den Christus tegen als juist dat drijven van Chillasche dwalingen.

Men ziet dit dan ook aan de volstrekte onvruchtbaarheid, waarmee dit Chillasme steeds was geslagen.

Een teedere vraag werd ons gedaan, door een vrome uit het midden onzes lands, die vroeger minder geestelijk genoot, waar wiens tong er toen over was losgemaakt, en die nu veel rijker geniet, maar zwij- gender is geworden.

Dit ontrust het gemoed, en brengt de vraag naar de lippen, of dit zwijgen geen teeken is van geestelijke verachtering.

Stellig niet. Want wel staat het vast, dat de inner- lijke geestelijke genieting haar beeld niet in de mier mag zoeken, en eer als de bij honig ook voor anderen moet puren; maar dit gaat niet in alle stadiën van geestelijke ontwikkeling door.

Soms kan bij nog zeer geringe kennis inzicht de tong reeds zeer rad en vlottig zijn. Vaak te rad en te vlottig. Een niet zelden gevaarlijke toestand, die voor niet weinigen oorzaak is geworden, dat ze hun leven veruitwendigden, hol van klank werden, en meer op Christelijke automaten dan op levende Christelijke zielen geleken.

Daarom kan het zelfs een zegen zijn, als de Heere ons dan stil maakt; ons dieper inleidt; het leven zelf in ons verdiept; en het „eenzaam, maar met God gemeenzaam" bij ons in praktijk brengt.

Dan zwijgt men van het goede, omdat het te overweldigend is. Zoals er stomme smart en stille vreugde is.

En dat duurt, zie het maar aan Ps. 39, tot God het vuur in onze beenderen ont- steekt, en ons weer de eere gaat om voor Hem en van Hem te getuigen.

Het is ons een oorzaak van vreugde, dat blijkens het Tweede Jaarverslag, de vereniging *Ephata* als gevestigd mag be- schouwd worden.

Doofstommen en blinden te helpen is zulk een heerlijke taak der barmhartigheid; en al is het nu principieel niet buiten be- denking, dat de Diaconieën buiten dit alles blijven, en telkens particuliere verenigingen voor zulke doeleinden gesticht worden, toch is het beter zoo, dan dat de ongelukkige kinderen zonder hulpe blijven verkwijnen. Misschien dat later, als het God belijfd zal hebben, al zijn erfvolk weer saam te vergaderen, ook ten deze de betere weg kan worden ingeslagen.

Thans, in afwachting van wat komende is, begroeten we dezen arbeid met warme ingenomenheid, en bidden *Ephata* toe, dat het met milden zegen arbeide.

Voor Kootwijk.

Ontvangen door Dr. A. KUYPER, van Jonkheer Elout van Soeterwoude / 7 50; H. V. en eenige vrienden te Zutphen / 1.25; J. M. N. te Rotterdam v. d. Werfstraat 20 / 2.50; X. I. J. te Amsterdam / 2.50. Van Ds. H. Nieborg te Exmorra / 12 50; in de collecte Ned. Geref. Kerk te Har- lingen gevonden / 2.50.

KUYPER.

Uit de Pers.

In de *Tijd* van 6 Maart komt een hoofd- artikel voor, gewijd aan onze opstellen over de *Mis*.

Eerst was de redactie voornemens geweest, deze opstellen niet te bespreken, o. a. omdat onze voorstelling h. i. niet zoo onjuist was. Ons slotartikel echter deed haar vuur vatten.

Zij zegt er o. a. van:

„No komt het ons voor, dat mr. de Heere (de) slotartikel, door Dr. Kuyper aan de behandeling der stille gewij, niet gewantwoord aan de goede ver- wachtingen, die zijn opzet ons deed knoesteren. En kon hij dan ook met eenigen schijn van recht aan het slot van zijn artikel zich vleien met het vooruit- zicht, dat een roomsch priester, bijaldien zulk een (zijn uiteenzetting) lezen mocht, (hem) het getuigenis zou moeten geven, dat (hij) niet anders dan Misser (had) voorgesteld, en niet anders als Rome kerk het leert." — In zijn slotartikel zou Dr. Kuyper geen, het minste recht hebben, zich op zulk getuigenis te beroepen. Met ware verbaasung zelfs lezen wij het, geen door den gereformeerden hoogleraar der Roomsche kerk wordt toegelicht. „Volgens de theorie van Trente" — aldus beweert Dr. Kuyper — zouden „werkelijk en werkelijk elken morgen meere- der miljoenen lichamen van Christus met handen en voeten en... gecroond worden..." en alomt men tot de voorstelling, dat er elken morgen behalve de Christus, die in den Hemel zit, bovendien nog op andere plaatsen eenige miljoenen Christussen aan- wezig zijn, die allen identiek moeten wezen met den éénen Christus in den Hemel."

Dr. Kuyper zegt ons niet waar bij de katholieke godgeleerden door hem ongelukkig dwarsdenen wer- den gevonden. Hij zwijgt er zelfs te pennealen over, dat men dergelijke „voornemens" bij hen zoo krachtig mogelijk vindt weerspreken. Kende hij die weerspraak niet? Zoo ja, waarom er geen gewag van gemaakt? Zoo neen, past dan wel aan den hoog- leeraar, die onbekend is met hetgeen in elk katho- lic dogmatisch handboek van eenige waarde is te vinden, een zoo hoogloftig optreden als voorlichter van zijn geloofsgenooten? Mocht hij, die zoo weinige moeite zich bleek te geven, om de meening zijner tegenstanders te kennen, zich opwerpen als recht- over hen? Getuigt dergelijk handelen van Christelij- ken geest, of ook maar van wetenschappelijke ernst? Stelt Dr. Kuyper daardoor niet en zich-zelf en an- deren aan het gevaar bloot, dat zij slateren wat zij niet kennen?

En hierna, oerent ze erik in deze woorden:

„Wij willen de reeds van deze vragen niet voort- zetten, maar er liever nog op wijzen, dat de hoog- leeraar aan de universiteit van Genève, die de hoog- slaag, ook van zijn standpunt op gereformeerden grond, met het onderscheid naar aanleiding van het II. Offer der *Mis*, door hem gecroond mischen en „won- der en een onbestaanbaarheid, die door geen beroep op Gods almachtigheid kan worden gediend." Vooral wanneer hij in die distictie de *ultima ratio* vindt, dat degeen grond van zijn geloof aan het eerste der katholieke kerk, dat hij bestrijdt. Loochen op dien grond het eucharistisch wonder, en zij het de deur open, Dr. Kuyper, voor al uw rationalistische tegenstanders. Gij geeft hun gelijk, die zich in het lichaam van den verzen Christus geen zelfstandigheid kunnen denken, welke door de wanden van zijn geestelooek of door de geesten der Apostelen verandering. Gij staat in niet. Diegenen uwer synodale broeders welke „Heeren Hemelvaart en spreekver- klaren, omdat immers de wetten der zwaarteerde met het opstijgen van zijn menschelek lichaam in tegenspraak komen; in één woord, gij loochent het wonder... zoodra het terminatie niet onder het bereik valt van uw menschelek begrip of... zoodra het in tegenspraak komen zou met uw eenmaal opge- zette theorie.

Nog eens: is dit redelijk, is dit eerlijk?

Wat de *Tijd* hier aangaande de argumen- tatie uit Gods almachtigheid zegt, is, voor

wie de over dit punt gevoerde polemiek kent, derwijs oppervlakkig, dat we ons ontslagen achten van de moeite, om er op te antwoor- den. Elk polemist, ook van Roomsche zijde, heeft in onze artikelen opgemerkt, dat we geenszins verzuimen de hier onmisbare distictie aan te duiden.

Wat daarentegen de vraag betreft, of het eerlijk was, om in voege en maniere als door ons geschied is, de leer van Trente voor te stellen, zij aan de redactie van de *Tijd* op- gemerkt, dat wij de voorstellen van het Concilie van Trente hebben aangehaald, zoo- dat omtrent hetgeen dit concilie uitsprak, geen misvatting bij onze lezers bestaan kon; maar dat wij daarna, volgens ons onbetwistbaar recht, neerschreven wat volgens ons in deze uitspraak lag.

Het vere, realiter et substantieller is, naar onze overtuiging niet aan te nemen dan met het gevolg, dat wij daaruit alleiden.

De voorstelling toch van een *substantia non in loco* kunnen wij evenmin toegeven, als een blijven van de *accidentia*, van brood en wijn, als de substantie van het brood, en den wijn overgegaan is in een andere substantie.

Toch zijn we bereid, zoo ons voor de zomervacantie tijd rest, dit punt nader toe te lichten, mits de *Tijd* de beschuldiging van oneerlijkheid terugneemt.

De beschuldiging toch is hier zoo te onpas, dat wij ons geluk zouden wenschen, zoo de *Tijd* voortaan, even conscientieus als wij in deze artikelen deden, de juiste voorstelling van zijn tegenstander gaf, als ze te spreken komt over het Calvinisme of Protestantisme.

KUYPER.

Officieele berichten uit de Ned. Geref. kerken.

De kerkeraad der Ned. Geref. kerk te Huizen, bericht door dezen, dat door het bedanken van br. W. Schilders, tot scriba is benoemd: Jacob Bos Jr. en verzocht beled alle stukken voor de kerk te zenden aan genoemden scriba.

Het adres van den kerkeraad der Nederl. Geref. kerk te Kamerik, is D. Rekelhoff, scriba.

De kerkeraad der Ned. Geref. kerk van Oost-erbeek verzocht aan hare zusterkerken, dat voortaan alle inzendingen worden geaddresserd aan den president des kerkeraads Ds. W. Raman. Namens voornoemden kerkeraad, J. BERGHEIJ, scriba.

De Raad der kerk van Diemen en Water- graafmeer, brengt ter kennis der zusterkerken, dat het adres des kerkeraads is bij zijn scriba H. Voordewind, Watergraafmeer, Ringdijk 42. Namens den kerkeraad, D. MARTENS, Praes. H. VOORDEWIND, Scr.

WIERUM, 3 Maart. Het bestuur der Ker- kelijke Kas alhier veroorlooft zich de vrijheid, den toestand, waarin zij zich bevindt, bij de zusterkerken, en alle belangstellenden in de Reformatie der Kerk, door de *Heraut* bekend te maken. Zij is gereopen den 12den Mei / 1700 te storten voor het door haar aange- kochte pand hetwelk ingericht is voor pastorie. Slechts een klein gedeelte heeft ze in kas en ziet geen kans op den bepaalden tijd er veel bij te krijgen in deze plaats. Gaarne wil ze op dat pand, zijnde een link hecht en sterk huis, omgeven met ongeveer een ponde- maal beste tuingrond / 1000 of / 1200 op hypotheek nemen. Het dan nog resterende wil ze gaarne afbetalen. Zij vraagt vriendelijk doch dringend aan hen, die haar helpen kunnen, of dezulken haar in deze omstandig- heden het noodige ook willen verschaffen. Aanbiedingen voor hypotheek of giften kan men insenden bij den Ew. heer Ds. H. K. Zijlstra, of ook bij de beide eerste ondergete- kenden.

Het Bestuur,

A. F. V. D. BOS
JAN V. D. BERG
PIETRE H. KEESESTRA
T. J. HEMSTRA
L. T. HEMSTRA.

KOOTWIJK.

De Christelijke school te Kootwijk is nu met Maart uit het boerenhuis naar een van de vertrekken van de meesterswoning overge- plaatst, en de heer J. T. Bakker, hoofdonder- wijzer, heeft zich nu voor goed, met zijn gezin, te Kootwijk gevestigd.

De Heere stelde hem tot eenen rijken zegen in deze gemeente.

Het is nu, sedert 16 Dec. II., de dag van de opening, voor de derde maal, dat deze school van het eene perceel in het andere moest worden overgebracht; nu wordt de school gehouden in een lokaal, vlak naast en onder een dak met het ledig staande lokaal van de openbare school.

De school wordt door 32 leerlingen bezocht, voorheen telde de openbare school er hoog- stens 18.

Wonderlijk heeft de Heere ons tot op heden geholpen en kennelijk is deze school geopend in den Heeren weg en gunst.

Maar de weg waarin de Heere ons leidt is donker en duister. Vaak moeten wij klagen: „het is alsof alle deze dingen tegen ons zijn," maar toch, onze verwachting is van den Heere, hij zal niet beschemen.

Het is onze bede, dat de Heere het hart van de vrienden van Christelijk onderwijs in Nederland meer en meer opene voor deze school en voor die te Kootwijkbroek. Hij neigt de herten, maar toch, zijns is het goud en zilver, en zoo wenschen wij in deze niet op het schepel te steunen, maar onze hulpe sta in den naam des Heeren, die den hemel en de aarde geschapen heeft. Zoo van ene, dan mag het van Kootwijk school gelden, zij wortelt in de diepte, en dat geeft moed. Geve de Heere dat dit stekje straks groeit tot eenen boom en vruchten afwerpe tot de eere Zijns naams.

Namens het Bestuur der Scholen met den Bijbel te Kootwijk en te Kootwijkbroek:

Ds. J. H. HOUTZAGERS,

Kootwijk, 6 Maart 1891.

BERKEL EN RODENRIJS. Nadat eenige leden den kerkeraad alhier meermalen hadden verzocht om dat deel der kerk van Christus te dezer plaatse, dat tot hertoe door den anti-Christelijken synodaal reglementairen band be- kend was, daarvan vrij te maken, en hiernaan geen gehoor was gegeven, hebben zij bij toe- lichtend schrijven de gemeente opgeroepen

om op 18 Februari, na voorafgaand biduur onder leiding van Ds. Schouten van Charlois, naar het ambt der geloovigen een kerkeraad te verkiezen, die in de kracht Gods bereid zou zijn de gemeente te leiden naar 's Heeren Woord.

Waren het niet velen, die gehoor gaven aan die roepstem, het getal was voldoende om een kerkeraad tot het ambt te roepen.

Als opzieners zijn de broeders J. Verhoef, Anth. Batenburg en A. de Bruin, en als am- verzorgers de broeders J. A. de Wit en P. Klapwijk gekozen, welke, na tweemaal der ge- meente te zijn voorgesteld, j. l. Zondagavond door Ds. A. van Veelo van Rotterdam in het ambt werden bevestigd. In de daarop belegde kerkeraadsvergadering, onder leiding van zoo evengenoemden leeraar, werd eenparig beslo- ten de kerkenordening van 1618/19 aan haar nimmer verloren rechten weder kracht en gel- digheid te geven voor deze kerk, en het juk der Haagsche Synode af te werpen, waarvan aan bevoegde autoriteiten bericht zal worden gezonden.

Tevens bevelen wij onze kleine kudde in de bede der reeds vrijgemaakte kerken aan, en stellen prijs op het saamleven met hen onder het zachte juk van onzen wettigen Koning, met de bede, dat eenmaal (zij het spoedig) elk lid dezer kerk van Christus het inzie, dat zij krachten den Doop geen Synode, die zegt dat hij haar de hoogste wetgevende, recht- sprekende en uitvoerende macht berust, kan gehoorzamen, zonder ongehoorzaam te zijn aan onzen Heere Jezus Christus als Koning der kerk en als hoofd der gemeente, die in zijn woord wetten geeft, en naar die wetten door zijn ambtsdragers (de raad der kerk) laat regeren.

Namens den Kerkeraad,
A. DE BRUIN, Scriba.

Zending.

Achteruitgang.

I.

EEN AANVAL.

Een paar maanden geleden bevatte een der grootste Amerikaansche bladen, de *New-York Herald*, een zeer uitvoerig opstel van zekeren baron Haddon Hickey, »Boeddhist van belijde- nis" en zending, uitgekozen om het Boed- dhisme te verbreiden in Amerika. Hij be- schouwt dit land als een arbeidsveld, daartoe bij uitstek geschikt.

Het opzienbarend artikel, dat met tamelijke bekwaamheid was geschreven, beproefde aan te toonen dat de geschiedenis en de leer des eersten Christendoms grootendeels ontleend zijn aan het Boeddhisme. Blijkbaar nam genoemd blad zulk een stuk op om de aandacht te trek- ken en »reclame" te maken, al was 't dan niet voor 't Boeddhisme. Een stuk waarin de be- weringen van den baron werden bestreden, werd eenvoudig niet geplaatst. Ook in Amerika zijn tal van groote bladen op de hand van het ongelooft en de dwaling.

Toen vatte een godgeleerde, Dr. Ellinwood de pen op, en schreef een artikel, dat waar- schijnlijk spoedig ook als vlugschrift of tractaat zal verspreid worden. De redacteur van de *Mis Review* achtte zich verplicht er onder te plaatsen dat »dit opstel het meest indruk- kende en pijnlijk aandoende is, dat de ge- leerde doctor ooit schreef. Het is volgens be- voegd getuigenis een schitterende verdediging der goede zaak. Maar men verbeelde zich niet, zegt de redacteur, dat men van het dreigend gevaar af is door het te minachten. De dwaling valt ons aan. De oude kerkvaders lie- ten het niet bij kalm waarschuwen, maar Ter- tullianus, Ambrosius, Origenes vochten met de de beesten te Ephese, en volkomen zegerie- den zij aldus over het trotse heidendom van Griekenland en Rome."

Men kan er bijvoegen, dat gelijk in Ame- rika zoo ook in Europa het Boeddhisme steeds aanhangers wint; hoofdzakelijk onder de ge- leerde en ontwikkelde ongelooftigen, die in deze theo-philosophie den steen der wijzen nie- men te hebben gevonden. Nog pas lazen we in de *Standaard* onder 't opschrift »Vooruit- gang" o. a. dit:

„In het Musée Guimet te Parijs heeft Zate- dag een Boeddhistische godsdienstplechtigheid plaats gehad, welke door den heer en mevrouw Floquet, de heeren Jules Ferry, Clemenceau, Jules Simon, den prefect der Seine enz. enz. en tal van schitterend getoetste dames werd bijgewoond. Naar men wil, hebben tal van dames reeds keurige Boeddhistische kapel- lekes ingericht, waar wierook en sandelhout voor beelden branden en waar zij Amitabha, het hoofd van het Paradijs van Sukhavati aan- roepen."

In andere bladen lazen we hoe de plechtigheid werd geleid door twee Japanse bonzen (prie- sters) in tegenwoordigheid van een groote schare belangstellenden.

De twee bonzen die het museum bezochten, hadden er alles gevonden wat er voor een kerkelijken dienst ter eere van Boedha noodig was. De plechtigheid geschiedde 's morgens tien uur en duurde drie kwartier. De twee bonzen, in priesterlijk gewaad, knielden en baden voor den opgericht tabernakel en plaatsten zich vervolgens in de leunstoelen die tegenover dien tabernakel waren neergezet.

De tabernakel was met kaarsen verlicht en tusschen de bonzen en het heiligdom stond op een drievoot een vaas, waaruit reukwerken opstegen. Rechts was een met bloemen be- deckte tafel en een bidstoel. De gewaden der bonzen waren ongeveer gelijk aan die der Roomsche priesters: een zwarte toga, of sou- tane van zijde en daaroverheen een misge- waad van schitterende en veelkleurige stof, waarop op den linker schouder een stoel. Bij tusschenpoelen sloeg een der priesters drie keer op een gong. Dan zongen zij liederen, zool of tweestemmig, staande en zittende, en ten slotte nam een der priesters het wierook- vat en plaatste het voor den tabernakel. De plechtigheid werd besloten met het lezen van een hoofdstuk van het boek van Sin-Rau, die de stichter der sekte was, waarvan zij de priesters zijn.

Opmerkelijk is ook dat in Japan de over- gang tot het Christendom in 1890 niet zoo talrijk geweest zijn als in de laatst voorgaande jaren. Een oorzaak is dat politieke vragen alle godsdienstige op den achtergrond drongen. Doch ook ontvondte het Boeddhisme een grooter bedrijvigheid. Zijn aanhangers ont- waakten uit hun verslapping en namen een vijandige houding aan. Zij vormden een partij met de leuze: »Dien Schalka of Boedha en bewijs den keizer Goddelijke Vereering!" Zelfs werden bijna in iedere stad of dorp voor- drachten tegen het Christendom, als »een

vreemden godsdienst", gehouden. Bovendien zijn de werken van ongelooftigen, van een Paine, Ingersoll, Huxley, Spencer en anderen vertaald en ruim verspreid. Zelfs in afgelegen dorpen kan men die vinden.

Bovendien werd nog pas dit gemeld:

Omtrent het al of niet bestaan eener Mo- hammedaansche gemeente te Liverpool blijkt dat zulks werkelijk het geval is aldaar. Een Engelschman, die er eenigszins vreemde be- ginselen op na hield en daarbij Unitarier was vond op zijn reizen door noordelijk Afrika zijn begrippen omtrent de eenheid Gods in de leer des Islams zoo wel belichaamd, dat in Engeland teruggekomen, hij met eenige andere heeren die eveneens het Unitarisme en de ongepastheid om priesters te eeren, beleden, de gemeente oprichtte. De meeste bewoners van Liverpool weten niet dat dit feit bestaat en veel onderzoek was noodig vóór ik vernam, dat die gemeente omtrent 15 of 20 leden telt. Wel is deze treurige daadzaak een bevestiging van het Schriftwoord: »Mij, de springader des levenden waters hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te hou- wen, gebroken bakken, die geen water hou- den", (Jer. 2: 13).

Zeker is uit dit alles, dat met het toenemend ongelooft gelijk altijd, de terugkeer tot het biggeloof en Heidendom, in wat vorm dan ook, merkbaar wordt. Ook rondom ons ver- toont zich dit reeds en het is tijd daarop te letten. De kracht der dwaling werkt; de leugen wordt geloofd.

Dat Christus als volgeling van Boeddhia wordt voorgesteld is trouwens niet nieuw. In den Boeddhistischen Catechismus van den Indier Subhadia wordt, zegt Ds. Ellinwood, het- zelfde beweerd: »De grondstellingen en het persoonlijk karakter van den stichter des Christendoms zijn", heet het daar, »van Boeddhis- tischen oorsprong". Christus bereikte de Nirwana, de hoogste zaligheid, verlies van persoonlijk bestaan. Thans echter gaat men reeds verder. Baron Hickey verklaart dat Christus is de Matreych, een door Boeddhia voorspeld persoon.

Gelijk altijd bij dergelijke beweringen, vindt men waarheid en dwaling dooreen gemengd. Het is bv. bekend, dat er een — zeer be- perkt — verkeer bestond tusschen Grieken- land en Indië, tengevolge der veroverings- tochten van Alexander den Grooten. Ook vindt men bij oude schrijvers als Strabo en Plinius eenige (weinig) verwijzingen naar Indische zeden. Maar ieder gevoelt, hoe uitnuttig het is te beweren dat een invloed, die zelfs op de groote wereld- markten haast niet merkbaar was, de lande- lijke bevolking van een Joodsch dorp, geheel beheerscht en gevormd zou hebben. Boven- dien ware dan nog te bewijzen, dat die invloed juist Boeddhisch was.

Dat het ascetisme in het Oosten algemeen was, zegt de schrijver terecht. Maar ongegrond is het weer, het vasten van Christus af te leiden van dat van Boeddhia. Had niet Mozes veertig dagen vast, eeuwen voor Boeddhia werd geboren? Bovendien vergeet men, dat het as- cetisme niet bij de Boeddhisten, maar bij de Bramanisten behoort. Men kan het trouwens ook vinden bij de Oude Druiden, in Mexico en onder de Hottentotten. Wil men de pro- feteenheden in Israël als ascetisch beschouwen, dan bestonden ze in elk geval lang voor Boeddhia's tijd.

HOOGENRIJK.

Buitenland.

Rusland. Bijgeloof in de Grieksch orthodoxe kerk. — Maatregelen tegen de Standstien.

Uit St. Petersburg meldt de Russische Petersburgsche Courant van 28 Jan. '91 het volgende:

»Een knaap, die door verwekking der be- vonden van het gebruik zijner handen en voeten geheel beroofd was, is door aanraking van een wonderdoend beeld van de Moeder Gods, den 6den December 1890 plotseling genezen. De moeder van deren knaap was een Lutherse uit een goede Duitsche familie. Toen zij de geboorte van haar kind verwachtte, nadat zij in een orthodoxe familie gekomen was, beled- zij de valsheid der Lutherse leer en ging tot de Grieksch-orthodoxe kerk over. Toen het kind geboren was, werd zij door hare Lutherse nabestaanden gekweld door het zeggen, dat het kind krank was tot straf voor haren afval van de Lutherse leer, maar de Heere heeft anders geoordeeld en het kind ge- heeld, toen alle artsen het hadden opgegeven. Hij heeft het geheeld, nadat hij haar te voren in een droom had aangekondigd. Deze laatste omstandigheid is van zeer veel gewicht en van groote waarde in onzen tijd, nu het on- geloof van uit grafelijke en vorstelijke palei- zen wordt verkondigd en door Duitschers op den weg van het alles loochnende Stundisme in ons land verbreid wordt. Nu is de jongen gezond; deze wonderbare genezing is niet de enige, wie op den arbeid van pater Johann uit Kronstadt acht geeft, weet, hoeveel dik- werf ongeneeslijke of zware ziekten, door ge- bed genezen worden. In November van 1890 werden den knaap handen en voeten afgezet, hij was niet meer in staat medicijnen in te nemen. 6 tot 8 maal daags had hij een aanval zijner kwaal. Als eenig redmiddel zag men uit naar zijn dood; maar toen alle middelen uitgeput waren, riep men den geestelijken Va- der, opdat hij aan den broeder absolute ver- leenen en het Avondmaal uitreiken zou. In dien tijd, toen men zijn volslagen onmacht en hopeloosheid erkende, behaagde het den Heer, die wonderlijk in Zijn werken is, Zijne godde- lijke hulp te verleenen. Den jongen geschiedde een wonderlijke verschijning van de Hemel- koning, van den H. Nikolaas en van nog een andere Heilige, in bidgewaad met het kruis. De Hemelkoningin wendde zich tot den knaap en sprak: »Nikolaas, ga den 6den December (den naamdag van dien Heilige) naar de kapel, waar geld gevallen is; daar zal gij genezing erlangen, maar spreek er niet niemand over."

Ziet, den 6den December bracht men den knaap in de kapel. Op weg had hij nog een aanval zijner kwaal, die zich herhaalde, toen men hem in de kapel droeg. Men legde hem voor het heiligenbeeld. Terwijl het evangelie werd voorgelezen kwam hij tot bewustzijn. Bij het gezang: »Wij hebben geen andere hulpe, wij hebben geen andere hope als U Heere," hief men den knaap op en legde hem tegen het beeld aan. In ditrefde oogenblik maakte hij een kruis en stond op zijne voeten. Sedert dien tijd zijn reeds meer dan 6 weken verlopen.

Deze kapel met het beeld der Moeder Gods bevindt zich in de Sleutburgerstraat, niet ver van de glasfabriek. Den 23ten Juni '83 sloeg